

"המצב בחופי ישראל לא רע אבל יש הרבה מה לשפר"

כנס אשדוד לקיימות

פרופ' רחל אלתרמן. "אם כ"כ טוב, אז למה כ"כ רע?"
צילום: נמרוד גליקמן

תגיות קשורות לכתבה

זוהר שחר לוי

09.11.15, 15:32

- כנס אשדוד לקיימות
- רחל אלתרמן
- חופים
- טכניון

"המצב בחופים בישראל הוא לא כל כך רע אבל יש עוד הרבה מה לשפר: צריך להשלים את הבעלות הציבורית על החופים, להגביר את המודעות לשינויי האקלים ולשפר גם את האכיפה", כך אמרה היום (ב') פרופ' לתכנון ערים ולמשפט רחל אלתרמן מהטכניון בכנס אשדוד הבינלאומי לקיימות של "כלכליסט". אלתרמן, המתמחה ברגולציה של הקרקע סיפרה על פרויקט בניהולה שמתקיים בטכניון בשם "פרויקט הים שלנו", העוסק בגישור על הפער המשפטי-ארגוני בניהול חופי הים התכנון.

"אנחנו מדברים על גישור הפער בין התקנות שיש לחוקים השונים לבין המציאות בשטח. האם יש פער? בין מה למה? בסך הכל מדובר ברגולציה, הסדרה, עניין של חוקים".

לפי אלתרמן, הפרויקט אותו מנהל צוות בטכניון נעשה בשותפות עם נציגים ממדינת אירופה ויש גם קשר עם מדינות צפון אפריקה. למשל, עמותה ירדנית. "אף אחד מהשותפים הוא לא ברמה של מדינה, כי החשוב הוא לא המדינות למעלה אלא מה קורה למטה בקרקע. בזה הפרויקט מתעסק, מה קורה במישור המקומי והתת-מקומי והאם זה מתחבר לקונספציות שמדווחים עליהם בתוכניות הגדולות".

הפרויקט אסף נתונים לגבי כמות האנשים שיש בכל מדינה עבור חוף ים. בישראל, האחוז הוא גבוה - 40 אלף איש עבור כל קילומטר בחוף. להבדיל, אומרת אלתרמן, באיטליה יש נתונים נמוכים יותר - 8,155 איש עבור כל קילומטר, וביוון 715 איש עבור כל קילומטר. "אנחנו הכי צפופים ממדינות הים התיכון", מוסיפה אלתרמן, "אם נוסיף אלינו גם את עזה אז זה בכלל עצום ורב".

אלתרמן התייחסה עוד לאמנת המשפטיות בים התיכון והזכירה את אמנת ברצלונה שאושרה על ידי המדינה ונועדה להגן על הים התיכון מפני זיהום מים. "המדינה אשררה את אמנת ברצלונה", אמרה, "אבל לא הייתה על זה אות אחת בעיתונות".

אלתרמן בכנס הקיימות באשדוד. "אין אצלנו את התופעה הזו של בתי הקיץ - זה טוב" צילום: נמרוד גליקמן

איזה אמנות משפטיות יש הנוגעות לים התיכון? לפי אלתרמן, הים התיכון הוא כנראה הכי מוגן מבחינה משפטית. "יש לו אמנה בינלאומית מיוחדת לחוף הים. אין גוף אחר שיש לו הגנה כזו", אמרה אלתרמן והוסיפה: "המדינות מחויבות לדווח, בחלק מהמדינות יש גם חוק חופים ייעודי, בחלק יש גם תוכנית כזו או אחרת עם תוקף כזה או אחר".

"אם כזה טוב אז למה כל כך רע?", שואלת אלתרמן. לדבריה, בישראל, בהשוואה, המצב לא כל כך רע, אולם העובדה שאנחנו נסמכים על חוף הים והעובדה שהריבוי הטבעי אצלנו גדול ממדינות אירופה מקשה. לשם השוואה, ציינה אתרמן, בספרד ובצרפת ההגדרה של השטח הציבורי הלאומי על החוק וגם ההגדרה של קו הנסיגה נמצאים בחוקה. במדינות אלו, קו הנסיגה ואפילו ההגדרה של העירנות הלאומית בחוף תלויים בסערות, בגרמי הטבע. "הבעלות הלאומית הולכת אחרי הסערה וקו הנסיגה ממשיך מעבר לזה. זה לא עובד כשהגדרה היא כל כך קיצונית, החוק לא יכול להיות רק טבע, צריך גם ודאות".

אלתרמן התייחסה עוד לבנייה לא חוקית לחופי הים התיכון כשלבדבריה "יש משהו בחופים שהופך למגנט של בנייה לא חוקית". היא מוסיפה: "בחופי יוון אין סוף בתי קיץ - כולם לא חוקיים. המצב הזה קיים גם בספרד, אם כי היא שיפרה זאת לאחרונה, כמו גם פורטוגל. מה שטוב אצלנו זה שאין את התופעה הזו של בתי הקיץ".

לדברי אלתרמן אף שהמצב לא כל כך רע בישראל יש עוד הרבה מה לשפר וצריך להשלים את הבעלות הציבורית על החופים, להגביר את המודעות לשינויי האקלים ולהפנים את השינויים הללו. "צריך לחזק את הדברים הללו וצריך לשפר גם את האכיפה", היא מסכמת.

לפי אלתרמן, במסגרת הפרויקט הוקם פורום של עמותות של הים התיכון אליו היא קוראת להצטרף. בקרוב, כך לדבריה, יקום פורום אוכפים של הים התיכון כחלק מהפרויקט בטכניון.